

М. Ю. Костриця, Т. Ботанова

Зільберфарб Мойше

ЗІЛЬБЕРФАРБ Мойше (псевд. – М. Базин; 1876, Рівне – 19. 03. 1934, Варшава) – політичний і громадський діяч. Закін. Житомир. гімназію (1898), навч. у Київ. політех. інституті, на мед. факультеті Берлін. університету (1902–04). Здобув ступ. д-ра правничих н. у Берні (Швейцарія, 1904). З юнац. років залучився до громад.-політ. діяльності, намагався теоретично обґрунтувати ставлення соціалістів до євр. питання. 1905 спільно з В. Дининим написав праці «Принцип национал-политической автономии», «Национальная и территориальная автономия и интересы еврейского пролетариата», заснував організацію «Відродження» (діяла у Рос. імперії та Німеччині). Один із засн. Соціаліст. євр. робітн. партії, неодноразово був заарешт. Після Лютн. революції 1917 переїхав до Києва, де очолив Об'єднану євр. соціаліст. робітн. партію. Від 17 липня 1917 – товариш ген. секр. з міжнац. справ [С. Єфремова](#) від євреїв, від 7 листопада – чл. Крайового комітету оборони революції, від 2 січня 1918 – ген. секр. євр. справ, автор першого закону про нац.-персон. автономію, прийнятого УЦР 10 січня того ж року. У серпні (за гетьмана *П. Скоропадського*) заарешт. Ці події описав у кн. «» («Єврейське міністерство і єврейська автономія в Україні», К., 1919; англ. перекл. – Нью-Йорк, 1993). Після звільнення до 1920 очолював Євр. нар. університет і Товариство сприяння розвитку євр. культури («Культур-ліга») у Києві. 1921 переїхав до Варшави, де продовжував працювати у різних культурно-просвітн. організаціях і навч. закладах, був головою Товариства ремісників і землероб. праці серед євреїв у Росії, займався журналістикою. В останні роки життя був близьким до Бунду, друкувався у його часописах. 1935–37 в Парижі і Варшаві вийшли вибр. твори З. у 2-х т.

Бібліографічний опис:

Зільберфарб Мойше / М. Ю. Костриця, Т. Ботанова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16164>

